

SISÄLLYS

SISÄLLYS	1
TIIVISTELMÄ	2
1 JOHDANTO	4
2 YRITTÄJIEN LOMAT	6
3 KESÄTYÖNTEKIJÄT	9

Tämän raportin on koornut ekonomisti Petri Malinen Suomen Yrittäjistä.

Yhteystiedot: petri.malinen@yrittajat.fi, (09) 2292 2845.

TIIVISTELMÄ

Yrittäjien lomat

Suomen Yrittäjien kesäkuussa 2011 tekemässä jäsenkyselyssä tiedusteltiin yrittäjiltä lomista ja lomatoiveista sekä kesätyöntekijöiden palkkaamisesta. Otokseen poimittiin satunnaisesti reilun 6 000 yrityksen sähköpostiosoitteet. Kyselyyn vastasi 800 yrittäjää, jotka edustivat hyvin pk-yrityskenttää toimialan, henkilöstömäärän ja alueellisen sijainnin mukaan.

Yrittäjistä 14 prosenttia ei pidä varsinaista kesälomaa lainkaan. Korkeintaan yhden viikon lomaa pitää 18 prosenttia. Noin neljännes vastaajista viettää kesälomaa viikosta kahteen viikkoa. Samoin noin neljännes pitää lomaa kahdesta neljään viikkoa. Yli neljä viikkoa kesälomalla on reilut 10 prosenttia yrittäjistä. Kesäloman ja muun loman pituus on kääntynyt jälleen hienoiseen laskuun muutaman viime vuoden kasvun jälkeen. Yrittäjien kesäloman pituus on keskimäärin 16 päivää. Mediaani on 14 päivää eli reilut kaksi viikkoa.

Kesäloma jää lyhyemmäksi majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, jossa kolmasosa vastaajista ei pidä kesälomaa lainkaan. Mikäli lomaa pidetään, sen pituus on yleisimmin viikosta kahteen viikkoon. Kuljetuksessa ja varastoinnissa tilanne on lähes vastaava, eli alan yrittäjistä noin neljäsosa ei pidä lomaa lainkaan. Keskimääräistä lyhyemmäksi kesäloma jää myös kaupassa ja rakentamisessa. Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa lomailu näyttäisi jäävän edellisiä vuosia vähemmäksi.

Toivottavin loman pituus olisi keskiarvona mitattuna 26,4 päivää ja mediaanina tarkasteltuna 24 päivää eli tasan neljä viikkoa. Siten yrittäjät keskimäärin näyttäisivät voivan viettää puolet toivomastaan kesälomasta.

Keskimäärin yrittäjät viettävät muuta lomaa 10,1 päivää – mediaanina tarkasteltuna 7 päivää eli hieman päälle viikon. Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa ja rakentamisessa keskimääräistä lyhyempää kesälomaa kompensoidaan pidemmällä muulla lomalla. Yrittäjien toiveena olisi, että muuta kuin kesälomaa ehdittäisiin viettää keskimäärin 14,9 päivää – mediaanina 12 päivää. Lomapäiviksi on laskettu arkipäivät maanantaista lauantaihin.

Pk-yritysten kesätyöntekijät

Pk-yrityksistä lähes kolmannes (33 prosenttia) tarjoaa kesätyöpaikkoja. Tämä on selvästi korkeampi osuus kuin edellisinä vuosina, jolloin osuus on ollut noin neljäsosa. Keskimäärin näihin yrityksiin otetaan 2,5 kesätyöntekijää mediaanin ollessa 2. Siten viime vuotta useampi pk-yritys näyttäisi ottavan kesätyöntekijöitä, mutta työntekijöiden määrä työpaikkaa kohti on hieman vähäisempi kuin vuosi sitten. Kun tämä muunnetaan edustamaan koko yrityskantaa, pk-yrityksiin palkataan arviolta lähes 70 000 kesätyöntekijää. Viime vuonna määrä oli 60 000, ja sitä edeltäneenä vuonna määrä on ollut noin 55 000.

Yleisintä kesätyöntekijöiden palkkaaminen on sesonkia elävään majoitus- ja ravitsemustoimintaan – noin 60 prosenttia yrityksistä. Rakentamisessa, kuljetuksessa ja varastoinnissa, teollisuudessa sekä kaupassa kesätyöntekijöitä palkataan noin 40 prosenttiin yrityksistä. Keskisuurista yrityksistä lähes kaikissa ja pienistäkin noin 70 prosentissa on kesätyöntekijöitä. Työnantajamikroyrityksistäkin noin 40 prosenttia palkkaa kesätyöntekijöitä. Yksinyrittäjistä lähes 10 prosenttia tarjoaa kesätyöpaikan. Näissä osuuksissa ei ole merkittäviä muutoksia vuodentakaisesta.

Pk-yrityksistä noin 45 prosentissa kesätyöntekijöiden sopimuksen pituus on keskimäärin noin kaksi kuukautta. Lähes viidesosassa keskimääräinen pituus on kolme kuukautta tai kuukausi. Vajaassa 10 prosentissa keskimääräinen pituus jää alle kuukauteen, mutta toisaalta vastaavassa määrässä pk-yrityksistä pituus ylittää kolme kuukautta. Kesätyöntekijöiden työsopimukset näyttäisivät olevan suunnilleen samanpituisia kuin parina edellisenäkin vuonna.

1 JOHDANTO

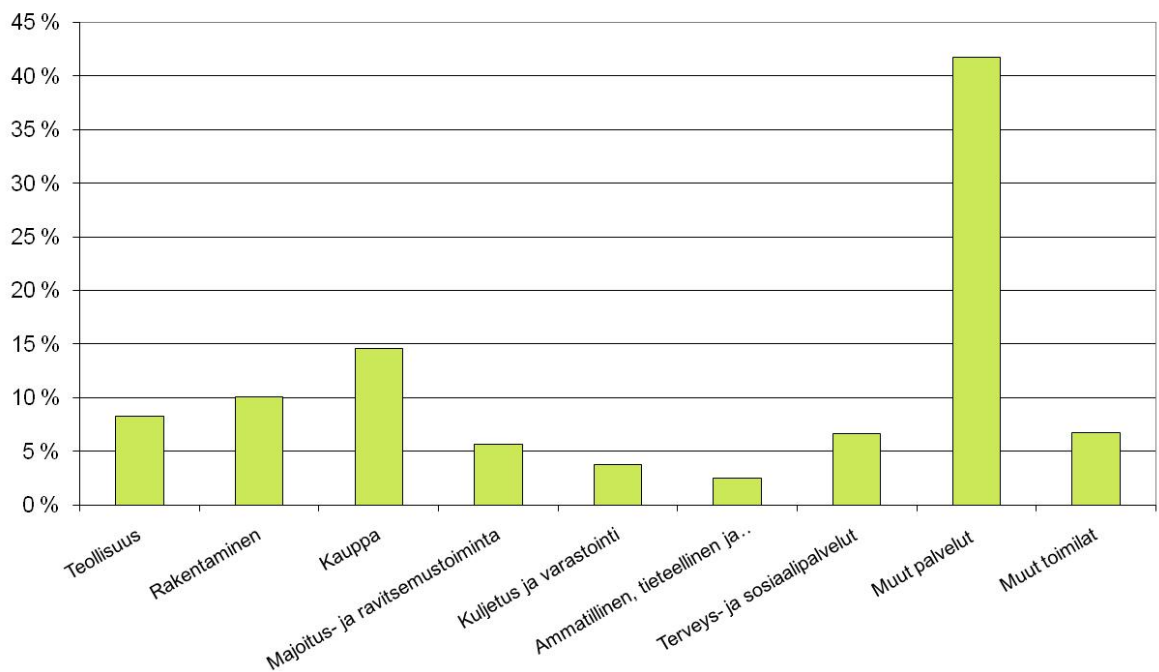
Suomen Yrittäjät teki kesäkuun 2011 alussa kyselyn yrittäjien mahdollisuuksista pitää kesälomaa. Samalla kysyttiin muista lomista, lomatoiveista ja kesätyöntekijöistä. Otokseen poimittiin satunnaisesti reilut 6 000 pk-yritystä jäsenrekisteristä. Kyselyyn vastasi 800 yrittäjää viikossa.

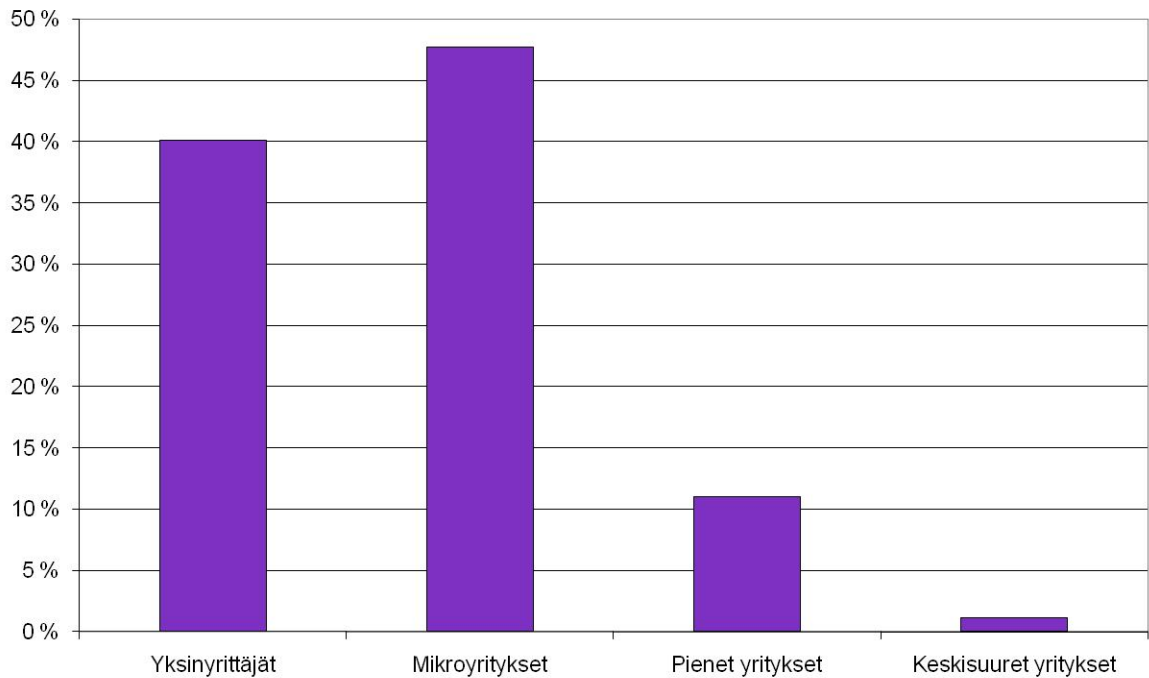
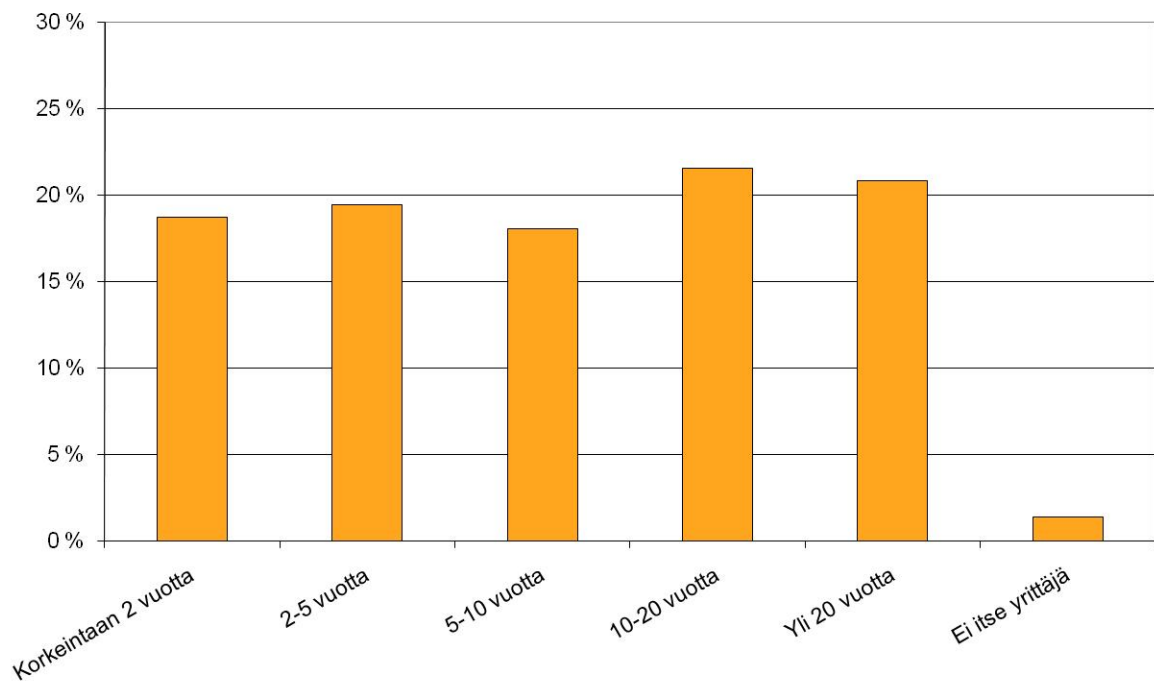
Yrittäjät vastasivat hyvin kaikilta toimialoilta. Eniten vastauksia saatiin mm. palveluista. Seuraavaksi eniten vastauksia kertyi kaupasta ja rakentamisesta. Koko yrityskantaan verrattuna vastaajien jakauma noudattaa tätä hyvin. Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, kuljetus ja varastointi, rakentaminen ja sekä kauppa ovat hiukan aliedustettuja. Muut palvelut ja toimialat sekä majoitus- ja ravitsemustoiminta ovat puolestaan hieman yliedustettuja.

Alueellisesti vastaajat edustavat hyvin koko maata. Yksinyrittäjät ja keskisuuret yritykset ovat aliedustettuja, kun taas muut mikroyritykset ja pienet yritykset ovat yliedustettuja. Vastaajista prosentti on keskisuurten (50–249 henkilöä) ja 11 prosenttia pienten yritysten (10–49 henkilöä) edustajia. Yksinyrittäjiä on 40 prosenttia ja lähes puolet muita mikroyrittäjiä (2–9 henkilöä). Naisyrittäjät (43 prosenttia) ovat hieman yliedustettuja.

Vastaajista 19 prosenttia on toiminut alle 2 vuotta yrittäjänä nykyisessä yrityksessä. Vähintään 2 vuotta mutta alle 5 vuotta yrittäjänä on toiminut 19 prosenttia ja vähintään 5 vuotta mutta alle 10 vuotta 18 prosenttia. Viidesosa on toiminut yrittäjänä yli 20 vuotta nykyisessä yrityksessä. Niin ikään 10–20 vuotta toimineiden osuus vastaajista on noin viidesosa.

Kuva 1. Vastaajien jakautuminen toimialan mukaan.

Kuva 2. Vastaajien jakautuminen yrityksen henkilöstömäärän mukaan.

Kuva 3. Toimiminen yrittäjänä nykyisessä yrityksessä.

2 YRITTÄJIEN LOMAT

Vastaajia pyydettiin ilmoittamaan arkipäivinä (ma–la) kesälomansa pituus. Kesälomaa pitävien yrittäjien loman pituus on keskimäärin 17 päivää ja mediaanina tarkasteltuna 14 päivää eli reilut kaksi viikkoa. Tämä on edellisen vuoden tasoa. Yrittäjistä 15 prosenttia ei pidä varsinaista kesälomaa lainkaan. Korkeintaan viikon loman pitää 18 prosenttia yrittäjistä. Noin kolmannes vastaajista viettää kesälomaa joko viikosta kahteen viikkoa tai kahdesta neljään viikkoa. Yli neljä viikkoa kesälomalla on vajaa 15 prosenttia yrittäjistä. Kesäloma ja muu loma ovat hiukan lyhentyneet edellisvuodesta.

Kesäloma jää keskiarvoa lyhyemmäksi majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, jossa kolmasosa ei pidä kesälomaa lainkaan ja noin 40 prosentilla loma jää alle viikon mittaiseksi. Viikosta kahteen lomaa pitää reilu kolmasosa. Kuljetuksessa ja varastoinnissa on lähes yhtä paljon (neljäsosa) niitä, jotka eivät pidä lomaa lainkaan. Keskimääräistä lyhyemmäksi kesäloma jää myös kaupassa ja rakentamisessa. Tässä näkyy väistämättä alojen (ositainen) kausiluonteisuus ja sesongin osuminen yleiseen lomakauteen. Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa lomailu näyttäisi jäävän edellisiä vuosia vähemmäksi. Tällä saattaa olla yhteys tiukkaan taloudelliseen tilanteeseen, jonka ei nähdä mahdollistavan pidempää lomailua.

Yrityksen koon mukaan tarkasteltuna on havaittavissa pieniä eroja lomailussa. Mitä suurempi pk-yrityksiin mennään, sitä useampi pitää pidempääkin kesälomaa. Yksinyrittäjissä ja mikrotyönantajissa on eniten (13 prosenttia) niitä, jotka eivät pidä lomaa lainkaan. Keskisuurten yritysten omistajayrittäjissä on eniten (33 prosenttia) yli kaksi viikkoa lomaa pitäviä. Tosin muissakin kokoluokissa on yleisintä pitää kahdesta neljään viikkoa kesälomaa. Yksinyrittäjien ja muiden mikrotyöntekijien kesäloman pituus on keskimäärin 16 päivää, kun taas keskisuurten yritysten omistaja-yrittäjien loman pituus on 20 päivää.

Yrittäjiltä tiedusteltiin myös, mitä he pitäisivät ihanteellisena kesälomansa pituutena. Toivottavin loman pituus olisi keskiarvona mitattuna 26,4 päivää ja mediaanina tarkasteltuna 24 päivää eli tasan neljä viikkoa. Siten yrittäjät keskimäärin näyttäisivät voivan viettää reilu puolet toivomastaan kesälomasta.

Yrittäjiltä kysyttiin myös muun loman kuin kesäloman pituudesta sekä tämän toivepituudesta. Keskimäärin yrittäjät viettävät muuta lomaa 10,1 päivää – mediaanina tarkasteltuna 7 päivää eli hieman päälle viikon. Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa ja rakentamisessa keskimääräistä lyhyempää kesälomaa kompensoidaan keskimääräistä pidemmällä muulla lomalla. Verrattuna muihin yrittäjiin yksinyrittäjät niin ikään viettävät hieman enemmän muuta lomaa kuin kesälomaa. Yrittäjien toiveena olisi, että muuta kuin kesälomaa ehdittäisiin viettää keskimäärin 14,9 päivää – mediaanina 12 päivää.

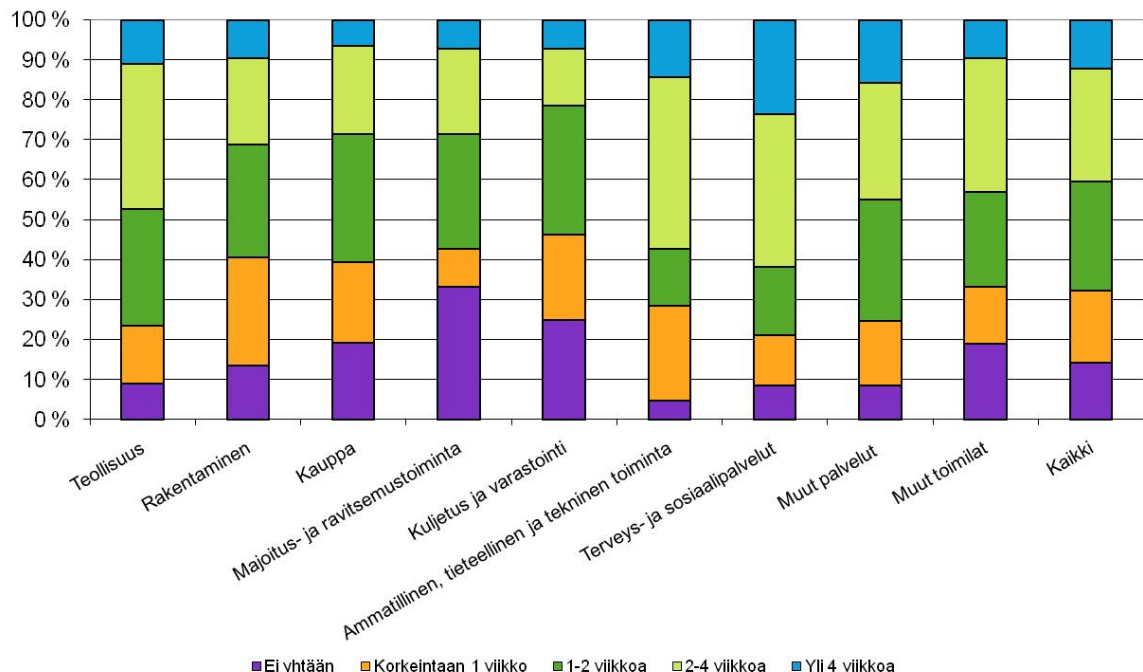
Yrittäjistä lähes 40 prosenttia viettää kesäloman yhdessä jaksossa ja vajaa 40 prosenttia kahdessa jaksossa. Kolmeen jaksoon kesäloman jakaa tai joutuu jakamaan 14 prosenttia ja neljään jaksoon lähes 5 prosenttia. Kesäloma pirstoutuu viiteen tai useampaan jaksoon 6 prosentilla yrittäjistä. Sesonkiluonteisuus ei näy juurikaan loman jaksottumisessa useampaan jaksoon. Useampijaksoisuutta on havaittavissa hiukan majoitus- ja ravitsemustoiminnassa sekä kaupassa: Näiden alojen yrittäjistä osalla loma jää lyhyeksi. Niillä jotka kykenevät pitämään pidemmän lomankin, se jakautuu kuitenkin useaan jaksoon. Yksinyrittäjät – etenkin naisyrittäjät – hieman muita useammin pitävät loman yhdessä jaksossa.

Valtaosa eli kaksi kolmasosaa yrittäjistäkin – etenkin yksinyrittäjistä – viettää pääosan kesälomasta heinäkuussa. Reilu 10 prosenttia lomailee valtaosin kesäkuussa tai elokuussa, ja 4 prosentilla pääosa lomasta on syyskuussa. Muilla kesäloma sijoittuu muihin kuin edellä mainittuihin kuukausiin. Kesäsesonkiluonteisista aloista erityisesti majoitus- ja ravitsemustoiminnassa loma ajoittuu muita aloja useammin syksyyn.

Taulukko 1. Yrittäjien lomat ja lomatoiveet toimialoittain (keskimäärin arkipäivää).

	Kesäloma	Muu loma	Toive kesäloma	Toive muu loma
Teollisuus	16	8	30	17
Rakentaminen	14	10	23	16
Kauppa	14	7	25	14
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	18	9	25	15
Kuljetus ja varastointi	11	15	33	20
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	19	13	27	11
Terveys- ja sosiaalipalvelut	22	13	28	17
Muut palvelut	16	10	27	14
Muut toimialat	15	10	22	14
Kaikki	16,6	10,1	26,4	14,9

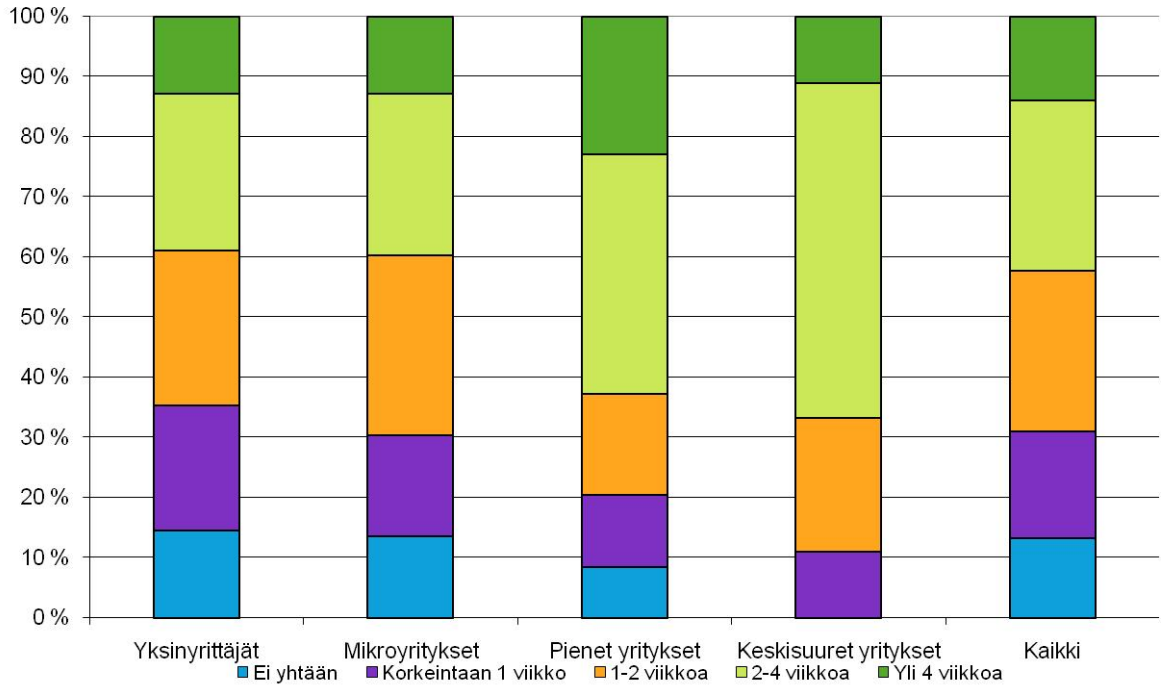
Kuva 4. Yrittäjien kesälomat toimialoittain.

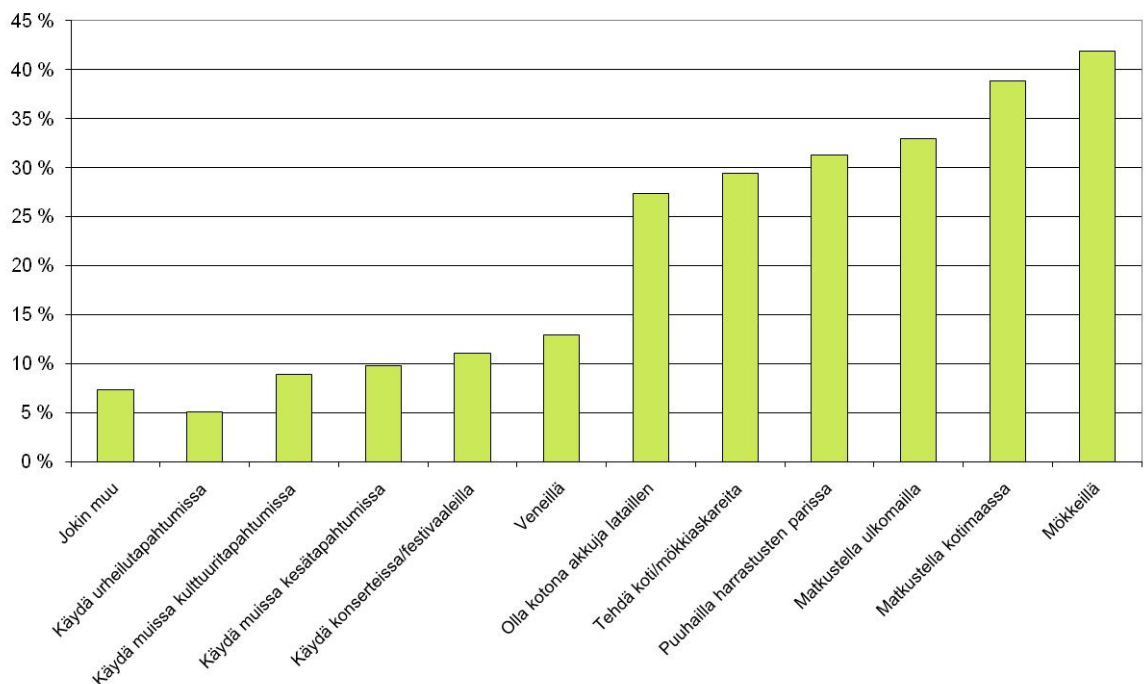
Yrittäjistä 42 prosenttia viettää kesälomaa mökkeilen ja 13 prosenttia veneillen. Noin 30 prosenttia yrittäjistä aikoo askaroida lomallaan kotona tai mökillä. Harrastuksiinsa aikaa käyttää samoin noin 30 prosenttia vastaajista. Akkuja kotona lataillen lomaa viettää reilu neljäsosa. Myös matkustelu kuuluu lomaviettoon. Ulkomailta matkailee 33 prosenttia yrittäjistä, ja 39 prosenttia matkustelee kotimaassa. Reilu 10 prosenttia vastaajista nauttii

musiikkifestivaaleista tai konserteista. Noin 10 prosenttia käy muissa kesätapahtumissa. Noin 5 prosenttia suuntaa urheilutapahtumiin ja 9 prosenttia muihin kesän kulttuuritapahtumiin. Kesäsuunnitelmiin kuuluu myös esimerkiksi lasten kanssa olemista, sukulaisten tapaamista ja opiskelua.

Kuva 5. Yrittäjien kesälomat yrityksen koon mukaan.

Kuva 6. Mitä yrittäjät tekevät kesälomallaan? (saanut nimetä korkeintaan kolme asiaa)

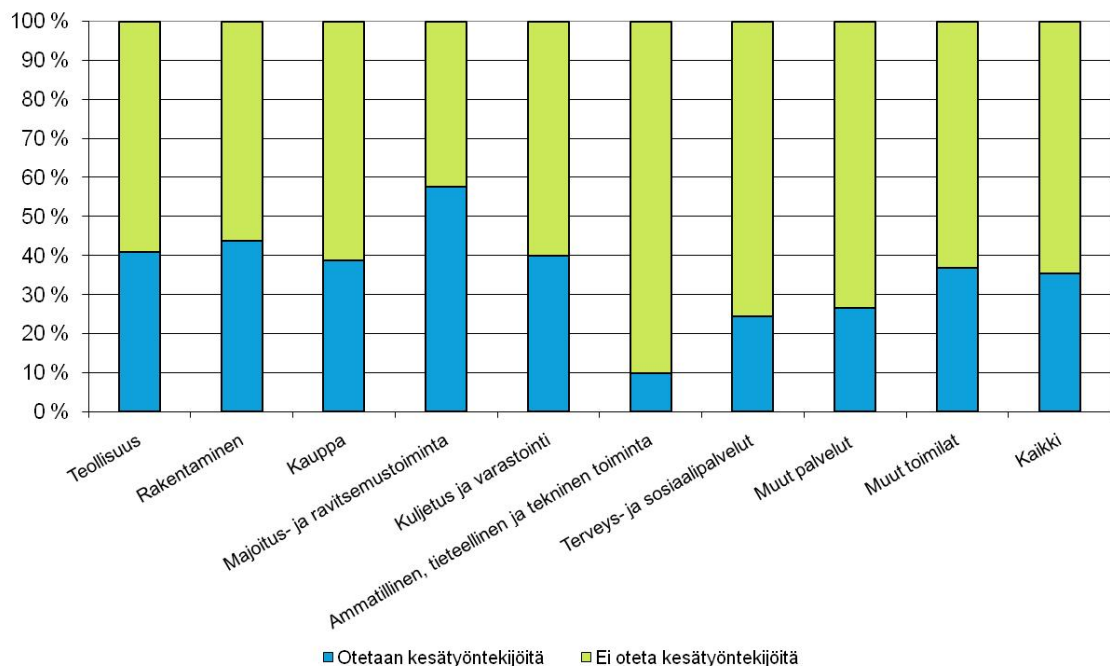
3 KESÄTYÖNTEKIJÄT

Kyselyn yhteydessä kartoitettiin myös kesätyöntekijöiden palkkaamista. Vastaajayrityksistä 36 prosenttiin palkataan kesätyöntekijöitä – vuosi sitten 33 prosenttiin ja kaksi vuotta sitten samoin 33 prosenttiin. Koska yksinyrittäjät ovat aliedustettuina vastaajajoukossa, painotettuna koko yrityskannalla tulokseksi saadaan, että pk-yrityksistä 23 prosenttia tarjoaa kesätyöpaikkoja. Tämä on sama osuus kuin viime ja edellisenä vuotena. Keskimäärin näihin yrityksiin otetaan 2,5 kesätyöntekijää – vuosi sitten 3,1 ja pari vuotta sitten 2,3 kesätyöntekijää – mediaanin ollessa 2. Siten useampi yritys kuin vuotta aikaisemmin näyttäisi ottavan hieman vähemmän kesätyöntekijöitä kuin vuosi sitten.

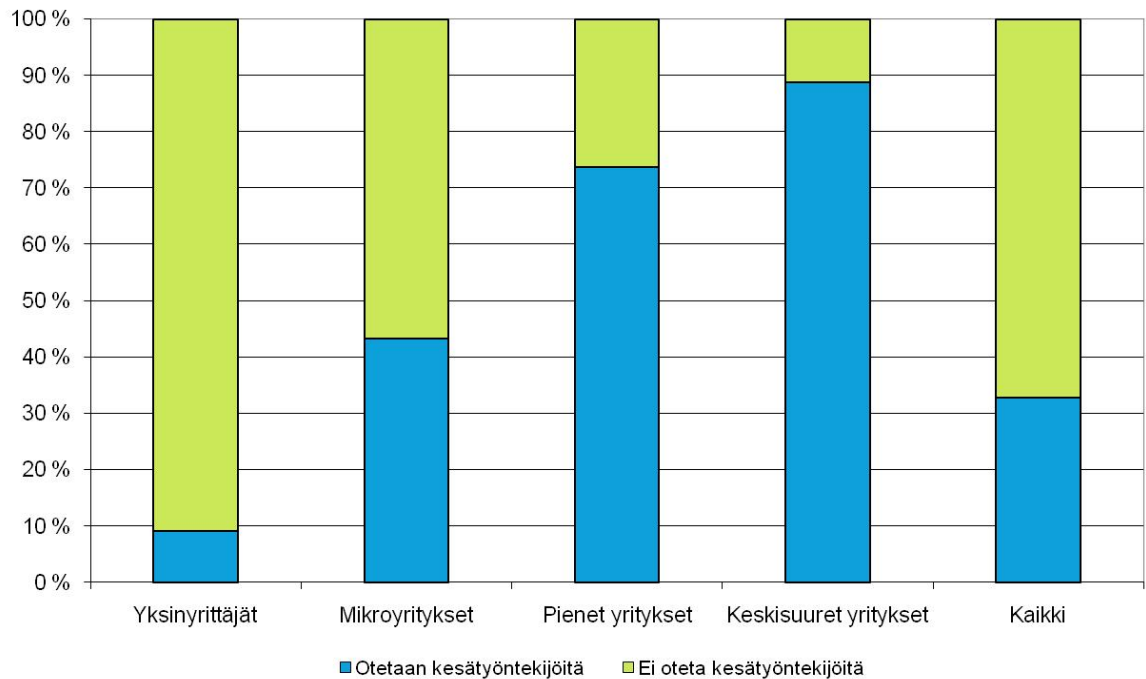
Kokoluokittain tarkasteltuna kesätyöntekijöitä palkkaavat yksinyrittäjät ottavat keskimäärin yhden työntekijän, muihin mikroyrityksiin palkataan yhdestä kahteen, pieniin yrityksiin kolme ja keskisuuriin viisi kesätyöntekijää. Kun tämä muunnetaan edustamaan koko yrityskantaa, pk-yrityksiin palkataan vuonna 2011 arviolta 70 000 kesätyöntekijää. Viime vuonna arvio oli 60 000, ja tätä edeltäneenä vuonna määrä on ollut noin 55 000.

Yleisintä kesätyöntekijöiden palkkaaminen on sesonkia elävään majoitus- ja ravitsemustoimintaan – noin 60 prosenttia yrityksistä. Rakentamisessa, kuljetuksessa ja varastoinnissa, teollisuudessa sekä kaupassa kesätyöntekijöitä palkataan noin 40 prosenttiin yrityksistä. Keskisuurista yrityksistä lähes kaikissa ja pienistäkin yli 70 prosentissa on kesätyöntekijöitä. Työnantajamikroyrityksistäkin noin 40 prosenttia palkkaa kesätyöntekijöitä. Yksinyrittäjistä noin 10 prosenttia tarjoaa kesätyöpaikan. Näissä osuuksissa ei ole merkittäviä muutoksia vuodentakaisesta.

Kuva 7. Kesätyöntekijöitä palkanneiden yritysten osuus toimialoittain.

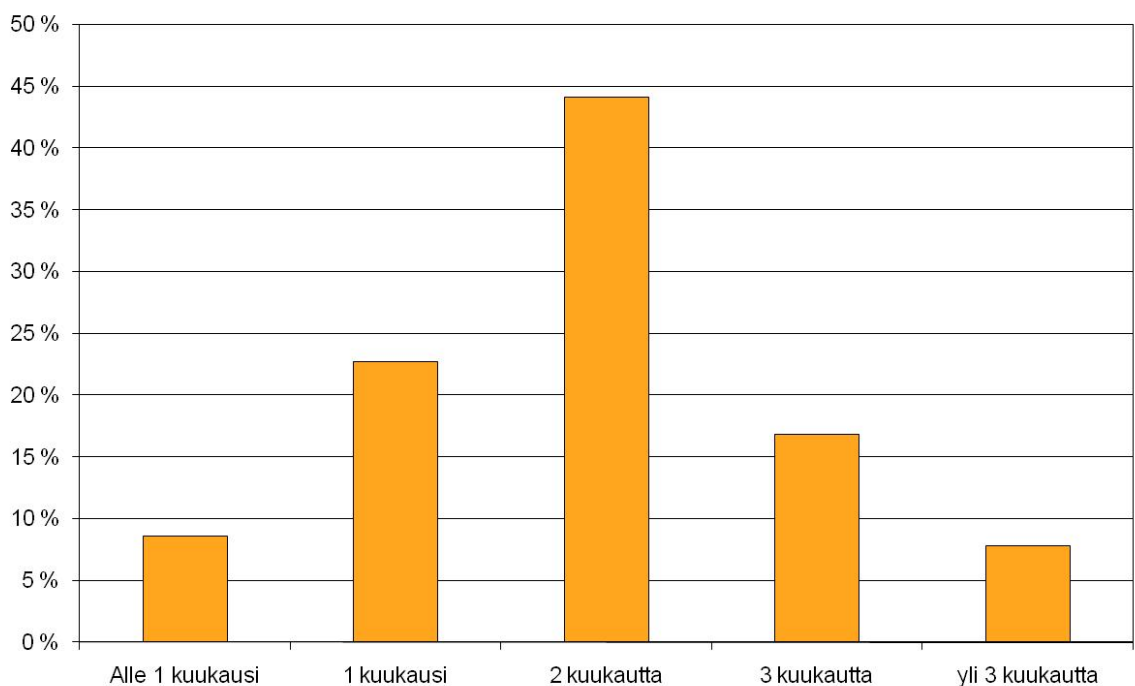

Kuva 8. Kesätyöntekijöitä palkanneiden yritysten osuus koon mukaan.

Pk-yrityksistä noin 45 prosentissa kesätyöntekijöiden sopimuksen pituus on keskimäärin noin kaksi kuukautta. Noin viidesosassa keskimääräinen pituus on kolme kuukautta ja lähes neljäsosassa noin kuukauden. Lähes 10 prosentissa keskimääräinen pituus jää alle kuukauteen, mutta toisaalta noin 10 prosentissa pk-yrityksistä pituus ylittää kolme kuukautta. Kesätyöntekijöiden työsopimukset näyttäisivät olevan suunnilleen samanpituisia kuin parina edellisenäkin vuonna.

Kuva 9. Yritysten kesätyöntekijöiden sopimusten pituus keskimäärin.

Julkaisija:

Suomen Yrittäjät

PL 999, 00101 Helsinki

puhelin (09) 229 221

faksi (09) 2292 2980

toimisto@yrittajat.fi

www.yrittajat.fi

Suomen Yrittäjät